

потреб та найповніше розкриває значення офіційного юридичного мовлення у його легалізованих формах.

Підсумовуючи викладене, визначаємо юридичну риторичку як комплексну міждисциплінарну теоретико-прикладну спеціально-юридичну науку у складі системи: 1) загально-правові науки теоретичного та історичного спрямування; 2) базові юридичні науки (класичні галузі права); 3) комплексні (міжгалузеві) юридичні науки (метагалузі); 4) спеціальні та спеціально-юридичні науки, що деталізують надбання власне правових дисциплін у практичному контексті із використанням бази інших наук.

1. *Царьова І. В.* Дери́ваційний підхід до вивчення юридичного тексту / І. В. Царьова // Вісник Київськ. нац. лінгв. ун-ту. Сер. Філологія. – Т. 20. – № 2. – С. 131–138.

2. *Царьова І. В.* Культура професійного мовлення юриста: навч. посібн. / І. В. Царьова, Грицай І. О. – К.: Хай-Тек Прес, 2017. – 140 с.

3. *Shabliy O.* Rechtsübersetzung in modernen Rechtsordnungen und kulturen: Herausforderungen bei der deutsch-ukrainischen Übermittlung rechtlicher Inhalte (нім. м.) / Юридичний переклад у сучасних правових системах та культурах: Проблеми німецько-українського юридичного перекладу / О. Shabliy // Translationswissenschaftlicher Nachwuchsforschung (Forum Translationswissenschaft 17). – 2012. – S. 71–88.

Скиба Елеонора Константи́вна,
професор кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
доктор філософських наук, доцент

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ПРАВОСВІДОМІСТЬ СУСПІЛЬСТВА ЯК ВАЖЛИВИЙ ПОКАЗНИК КОМПЕТЕНТНІСТНОГО ПІДХОДУ

Питання демократичного реформування всіх сторін соціально-культурного життя сучасного суспільства, гостра нагальність вивчення та усвідомлення механізму формування правосвідомості сучасного суспільства є ключовими питаннями не тільки сьогодення української держави, а й світу, у цілому. У цьому контексті питання, впровадження компетентнісного підходу у практику навчання стає реалією сучасної освіти та активно реалізується в навчально-виховному процесі, оскільки вирішення завдань сучасної вищої школи потребує істотного посилення самостійної й продуктивної діяльності тих, хто навчається, розвитку їхніх особистісних якостей і творчих здібностей.

У зв'язку з цим питання удосконалення правової культури та культу-

ри відповідального ставлення до навчання є проблемою приведення вітчизняних критеріїв та стандартів освіти у відповідність до європейських вимог.

Усвідомлюючи цю проблему та розуміючи реалізацію компетентнісного підходу в освіті як основного напрямку її модернізації, ми вважаємо за необхідне підкреслити, що існує нагальна необхідність філософського усвідомлення.

Компетентнісний підхід як напрям модернізації освіти обґрунтував В. Серіков [3], на думку якого саме в компетентнісному підході відображено зміст освіти. На його думку, такий підхід не лімітується лише знаннево-орієнтованим компонентом, а має на меті набуття цілісного досвіду, що дозволяє найбільш продуктивно та помірковано вирішити життєві та професійні проблеми.

Завдяки компетентнісному підходу здобувачі вищої освіти набувають вміння та навички виконання ключових професійних функцій, толерантного співіснування у суспільстві під час реалізації своїх соціальних ролей, вияв компетенцій, які допомагають розкрити персональний творчий потенціал кожної людини. Компетентнісний підхід зумовлює не інформованість студента, а розвиток умінь вирішувати проблеми, які виникають у життєвих ситуаціях.

Для студента – юриста особливим полем реалізації особистого потенціалу виживання і стійкої життєдіяльності в умовах сучасного складного соціально-політичного контексту є правове поле як потенційного простору для здійснення особистістю екзистенційного вибору. Ми вважаємо, що в період трансформацій соціокультурних цінностей в цілому, саме право артикулюється у суспільстві як ціннісний орієнтир для подолання загальної кризи у світогляді. Тому процес конституювання феномену правосвідомості, як базового компоненту існування правової держави, має здійснюватись з урахуванням різних філософських позицій та під різними кутами зору. В умовах, коли значний прошарок суспільства не наділяє право статусом верховного регулятора суспільних відношень, осягнення глибинних змістовно-психологічних механізмів суспільної взаємодії людей, пізнання внутрішніх рушійних сил і регуляторів юридичної поведінки, набуває особливої актуальності для сьогодення України.

Ще більшої актуальності набуває проблема сприйняття та застосування цінностей правового кола суспільством на сучасному етапі політичної та економічної ситуації в Україні. Правовий нігілізм, як прояв існуючої кризи у системі цінностей, вимагає наукової перевірки принципів набуття та використання правових знань з позицій різних підходів до вивчення реальності в її політично-філософських аспектах. Це визначає в першу чергу, актуальність звернення до метафізичних засад правосвідомості. Правосвідомість виступає формою правої рефлексії, яка сприяє пошуку життєвих орієнтирів. У розумовій діяльності та здатності будувати світ суспільного на підставі самостійно визначених цінностей, убачається сутність здорового глузду або го-

товність індивіда практично діяти і творчо застосовувати здобуті знання й набутий досвід у різних ситуаціях.

Інноваційні процеси розпочато також за межами нашої країни. Аналіз сучасних тенденцій розвитку змісту освіти в зарубіжних країнах представляє новітню парадигму освіти. Так, наприклад, О. Овчарук [7] зазначає, що європейські країни сьогодні розпочали ґрунтовну дискусію щодо того, як розвинути в людини необхідні знання та вміння для забезпечення її гармонійної взаємодії з технологічним суспільством, що швидко розвивається. Динамічні зміни життя, оновлення інформації та колосальні темпи її нагромадження, розвиток технологій та організаційні зміни зумовлюють потребу в особистості, здатній гнучко й оперативно адаптуватися до нових вимог, адекватно реагувати на нові виклики, навчатися впродовж усього життя, розвиватися та творити. Дослідники теоретичних та практичних аспектів цієї проблеми стверджують, що в сучасному світі формування освітніх цілей відбувається не на рівні держав, а на міждержавному, міжнаціональному рівнях, коли основні пріоритети й цілі освіти проголошуються в міжнародних конвенціях та документах, і є стратегічними орієнтирами міжнародної спільноти. Держави повинні формувати освітню політику спрямовану безпосередньо на інтеграцію національної освітньої політики в міжнародні співтовариства.

1. Болотов В. А. Компетентностная модель : от идеи к образовательной парадигме / В. А. Болотов, В. В. Сериков // Педагогика. – 2003. – № 10. – С. 7–13.

2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті : Світовий досвід та українські перспективи / за заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : К.І.С., 2004. – 112 с.

3. Локшина О. І. Європейська довідкова система як інструмент упровадження компетентнісного підходу в освіту країн – членів Європейського Союзу / О. І. Локшина // Педагогіка і психологія. – 2007. – № 1. – С. 131–142.

Смирницька Єлізавета Віталіївна,
студентка юридичного факультету

Науковий керівник – викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін

Шумейко Олександр Михайлович

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЮРИСТА

Сьогодні професія юриста спрямована на виконання службових обов'язків у різних екстремальних ситуаціях та напружених стресогенних умовах. Процеси які відбуваються у суспільстві мають вагомий вплив на ро-